

O BOMBĂ ÎN CENTRUL SIBIULUI

Radical

LIBERTATE • DEMOCRAȚIE • ADEVĂR

21

COTIDIAN INDEPENDENT • SIBIU

Anul III,
(CCIL)
Nr. 363
Simbătă,
9
Mai
1992
5 lei

Cu sau fără cap de mort

La Agenția pentru Supravegherea și Protecția Mediului am luat legătura cu dl. inspector șef **GEORGESCU ADRIAN** prin a cărui bunăvoință am aflat următoarele: • Organizația de protecția mediului — **GREENPEACE** sesizează forurile românești despre depozitarea unor butoaie cu substanțe suspecte • Încep cercetările • La S.C. „INDES” S.A. s-au descoperit până în prezent, 100 butoaie (având capacitatea de 200 de litri fiecare) din care 2 sînt cu substanțe care încă nu au putut fi identificate. În celelalte 78 se pretinde că ar fi grunduri, vopsele, lacuri și diluanți. Butoaiele se află depozitate în parcul de produse inflamabile, vopsele, carburanți • Se bănuiește că astfel de substanțe ar mai fi depozitate și în alte locuri • O parte din cele 22 de butoaie, câteva deteriorate, poartă etichete pe care este scris „FLIBOL E 40” (vezi foto 2) • La recoltarea probelor de către Agenția de Supravegherea și Protecția Mediului s-au constatat două tipuri diferite de substanțe (în butoaiele nesigilate de către Poliție): o sare albă, cristalizată, din care se scurge un lichid care a și corodat un butoi (vezi foto 1) și nu numai. În timpul efectuării cercetărilor unui lucrător din Poliție i-au picat cîteva stropi de substanță pe o unghie cauzîndu-i arsuri. Deci este vorba despre o substanță deosebit de caustică. Al doilea tip de substanță este lichidă, de culoare maronie, cu un miros puternic aromat, iritant • „Ne este și frică să lucrăm cu substanțe de tipul acestora. Sintem conștienți de riscul pe care ni-l asumăm.” • La verificarea actelor va-

male s-a constatat că nu este specificată nicaieri cantitatea de substanțe importate. • Produsele introduse în țară nu au certificat de calitate • Între S.C. „INDES” S.A. și firma „PINE-PARK” s-a încheiat în ianuarie a.c. un protocol de închiriere pentru depozitarea unei cantități de lacuri și vopsele.

Curios este faptul că în acest protocol nu este specificată cantitatea ce urmează să fie depozitată. Ba, mai mult, o clauză stranie prevede că „INDES” S.A. se obligă să facă analiza chimică a substanțelor depozitate • Firma „PINE-PARK” urma să plătească pentru depozitarea și manipularea recipientilor suma de 65 000 lei lunar. Ceea ce înseamnă 260 000 pe patru luni • Transportul butoaielor din Germania la Sibiu a costat 330 000 lei • Butoaiele au sosit în Sibiu la „INDES” S.A. cu TIR-uri avînd următoarele numere de înmatriculare: 31-MS-804 și 31-MS-976 • Conform Legii nr. 6/25.01.91 privind aderarea României la Convenția de la Basel, nu era permis să se importe deseuri fără aprobarea statului. Firma „PINE-PARK” nu deține o asemenea aprobare • Circa 5 kg de vopsea au fost vindute la prețul de 200 lei/kg. Suspect de ieftin, în condițiile în care un kg de vopsea costă acum 800—1000 lei • În Occident, distrugerea reziduurilor industriale costă 1 400 dolari/tonă. Ca atare este mult mai ieftin ca reziduurile să fie trimise în țările Europei de Est decît să fie distruse la ei • În țară nu există crematorii speciale pentru ars reziduurile industriale • Deocamdată asemenea reziduurile au fost desco-

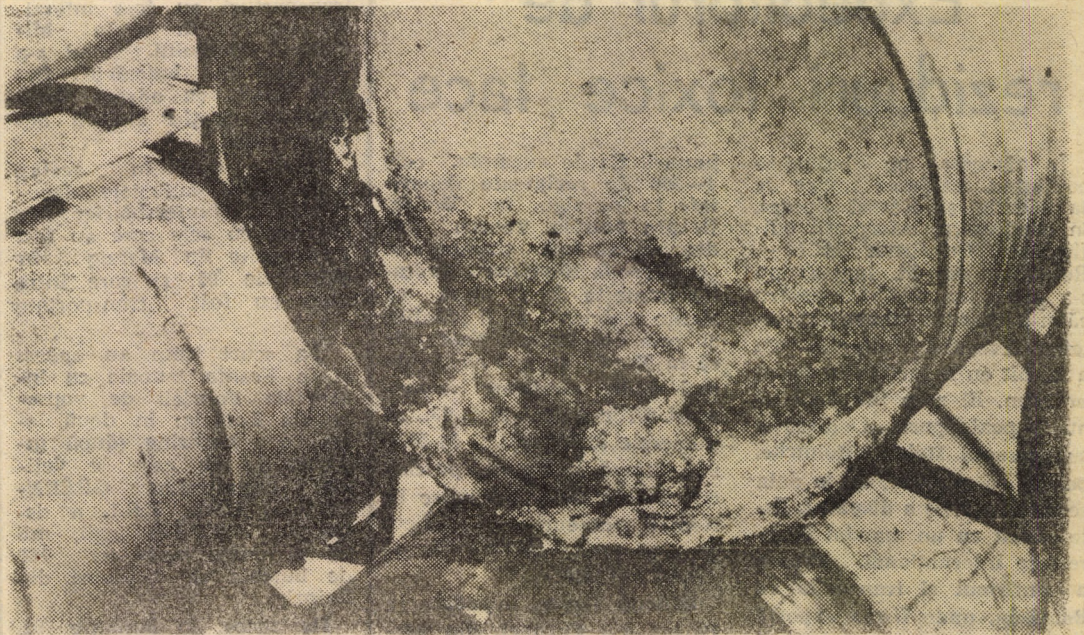

FOTO 1: Un butoi corodat, din care se scurge o substanță. Rezultatul analizei acesteia se așteaptă de la EMAUR București și AZUR Timișoara.

perite doar la Sibiu. Se pare însă că în cîteva mine din județul Gorj au fost depozitate reziduuri de vopsele • În legătură cu aceste reziduuri toxice, în Germania s-a declanșat un scandal • Firmele T.R.I. și „PINE-PARK” ar trebui obligate să ducă reziduurile înapoi pe cheltuială proprie și sub controlul strict al celor de la Protecția Mediului • Se pare însă că nemții nu vor să primească reziduurile înapoi.

GRUPAJ REALIZAT DE:
Camelia PENTELESCU
și Ovidiu TOMULEȚIU

A fost sesizată procuratura

În puținele minute libere pe care dl. **CALAMEȚ TEODOR**, directorul Agenției pentru Supravegherea și Protecția Mediului, le-a avut la dispoziție pentru noi (a trebuit să plece de urgență la Poliție, în aceeași problemă), domnia sa ne-a declarat: „Și asta e o politică a lor. Le bagă în recipiente astea corodate iar din Germania pînă aici se mai pierde din conținut și ajung cu mai puțină substanță. Există, de exemplu, un butoi fără capac. Radioactiv noi am determinat substanțele între 3,8 și 4,4 picocurie/litru. Deci, înscrinduse în baremurile normale nu fac obiectul unei alarmări din punct de vedere radioactiv. Este o radioactivitate asemănătoare cu a unei ape brute netratate, cum ar fi apa din Gura-Riului. Din punct de vedere chimic, ceea ce scrie pe eticheta de pe butoi nu se regăsește în cele 22 de butoaie suspecte. În orice caz, ambele substanțe relevante, în catalogul pesticidelor fac parte din clasa organofosforice. Mi s-a spus de la laborator că a fost depistat foarte mult fenol. Deci, sînt indicii că nu e în butoi ceea ce scrie pe etichetă. De altfel, pe unul din butoaie este o etichetă pe care scrie că aceste ambalaje sînt închiriate și utilizate, deci nu este ambalajul original al fabricii producătoare. Noi am făcut o sesizare la Procuratură și alta la „PINE-PARK” prin care am interzis orice comercializare, orice mișcare pînă la elucidarea completă a problemei. Chiar și pentru lacuri și vopsele. Pînă cînd nu vin buletinele de analiză și de calitate de la „AZUR” Timișoara și „EMAUR” București (specialiști în lacuri și

vopsele), pînă cînd nu ne confirmă că pot fi reutilizate nu le permitem să le comercializeze. Ce pot să vă spun este următorul lucru: LA EI ORICE PRODUS AL INDUSTRIEI CHIMICE CARE ARE TERMENUL DE GARANȚIE EXPIRAT ESTE CONSIDERAT REZIDUUL INDUSTRIAL. De aceea a făcut acest Heinz Helmcke depozitățile acestea. La proces s-a justificat în fața instanței, cu contracte, că le duce în România.

Ieri mi-a venit cu altă bombă (ieri au fost la mine după ce s-a declanșat acțiunea). După varianta a doua, cu biodegradarea, vine Jäger cu un procedeu și mai valoros. Nu biodegradare. Vezi, chipurile, aceste deseuri menajere, prin uscare, prin presare, să se bricheteze, să se folosească ca și combustibil în locuințe și în centrale termice. Aceasta înseamnă însă tot un fel de incinerare. Deci, hai să facem brichete din deseurile menajere din containere și să le ardem și să nu mai facem uzină de incinerare. Le ardem altcumva. Parcă nu tot aceleași noxe s-ar degaja! Ba este mai grav, pentru că o uzină de incinerare are prevăzute instalații de depoluare, de reținere, dar așa, îl bagi în sobă, și iese prin toate coșurile de fum. Ți dai seama ce porcărie, domnule!?”

Continuarea
anchetei
în pag. 2

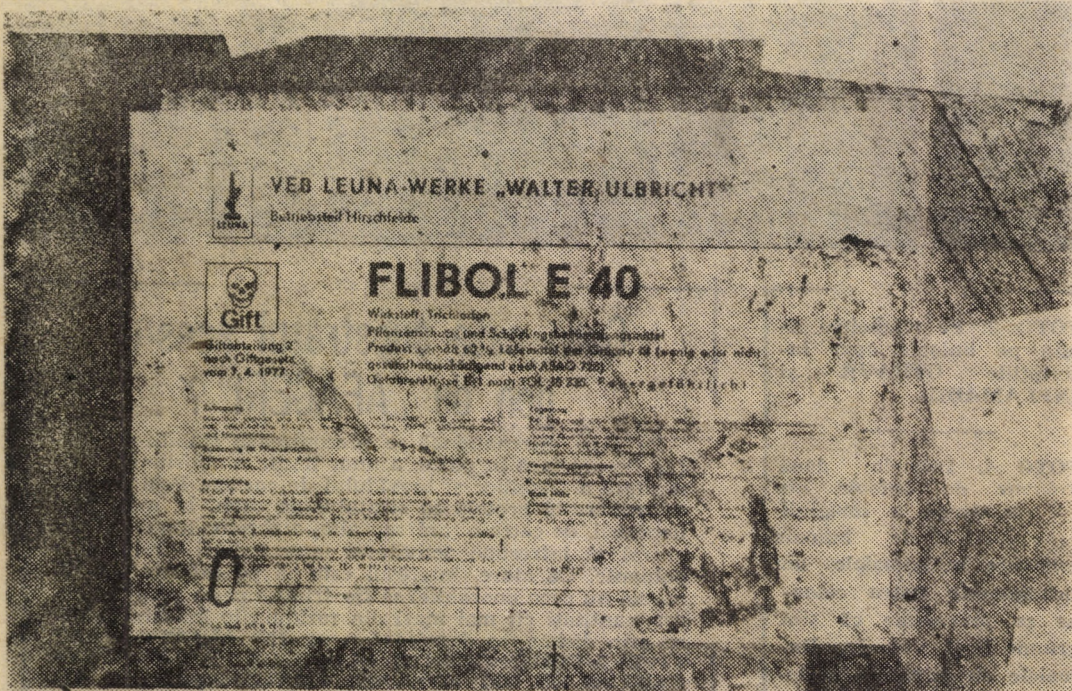

FOTO 1. Eticheta care este lipită pe o parte din butoaie.

O BOMBĂ ÎN CENTRUL SIBIULUI

Substanțele sînt iritante

La laboratorul Agenției pentru Supravegherea și Protecția Mediului, prin amabilitatea d-nei **MORARIU ADRIANA**, șefa de laborator, am aflat că: • „FLIBOL E 40” este un insecticid care face parte din grupa a treia de toxicitate, deci mai puțin periculos • În butoaie nu a fost găsită însă substanța indicată pe etichete și anume „FLIBOL E 40” • După analizele preliminare s-ar părea că în câteva butoaie se află reziduuri foarte toxice • Una dintre

substanțe are aspect uleios, este insolubilă în apă, solubilă în alcool. Conține foarte mult fenol, care este inflamabil • Se presupune că sînt rășini sau reziduuri fenolice • Cea de-a doua substanță are un pH puternic alcalin (pH12) și este solubilă doar în apă • Această substanță este iritantă • Substanțele au provocat celor care lucrează în laborator ușoare iritații de piele, dureri de stomac, cefalee, amețeli, iritații la ochi.

Expeditorul de reziduuri toxice tace

În afacerea cu butoaiele conținând reziduuri toxice de la Merzig și Kassel lipsește, în continuare, informații edificatoare. Cu firma T.R.I. — Recycling din St. Ingbert nu s-a putut lua legătura pentru că n-a răspuns nimeni la telefon. Avocatul Walter Teusch a vorbit cu redacția din Saarbrücken. El ne-a informat că nu se poate purta o discuție cu patronul Heinz Helmcke, pentru că numitul, de la data sentinței (17.01) a dispărut. Este căutat eu un mandat de arestare internațional. Teusch a confirmat și tranzacția cu România, unde firma exportă nu numai reziduuri de lacuri și vopsele ci și anvelope uzate. La tribunalul de la Saargemunder era vorba de un export de 1000 de tone, care se voiau trimise în trei unități de prelucrarea deșeurilor din România. Care, totuși, ar fi numai în stadiul de construcție. Teusch a mai adăugat că firma exportă și peste ocean și că nu se ocupă numai de deșeurile, ci și de alte

bunuri. Ca de exemplu, cele 4—500 de recipiente depozitate la loc sigur în Merzig. Despre acestea, Teusch știe doar că au fost transportate „cu direcția România”. Avocatul pornește de la ideea că aceste recipiente ar fi identice cu cele din Kassel. Fapt este că în Merzig au fost observate mai multe camioane românești. Ultima dată în 11.03., cu numerele 31-MS-804 și 31-MS-976. Teusch nu a putut preciza cu ce scop au fost trimise în România deșeurile cu etichete pe care scria „OTRAVA” și „INFLAMABIL”.

Hiltrud Bayer, deputat în Parlamentul Europei, din partea ecologiștilor a propus ca această expediție a deșeurilor către România să devină obiectul conferinței miniștrilor mediului din 23.03. a.e. Acest caz ar fi simptomatic pentru slabele reglementări care există în domeniul substanțelor toxice.

(Articol preluat din „SAARBRUCKER ZEITUNG” din 22.03.92)

organizației de protecție a mediului GREENPEACE.

După cum a comunicat ministerul, între timp s-a găsit o listă de la Fabrica de vopsele din Leipzig, în care era specificat conținutul butoaielor, ca fiind deșeurii din propria producție. Conținutul butoaielor a fost declarat de către autoritățile din Chemnitz ca fiind reziduuri. Ca atare, substanțele urmau să fie analizate de către HIM, pentru a clarifica modul lor de păstrare și depozitare.

Informațiile de pînă acum sînt că o parte din butoaie au fost transportate în 6 și 7 martie a.e. și depozitate în magazia din Kassel, pe care firma a închiriat-o de la gară. Următoarele transporturi au fost interzise, așa rezultă de la Ministerul Mediului, cînd s-a constatat că butoaiele firmei T.R.I., cu adresa Saarbrücken, conțin altceva decît se știa.

Neclar este în același timp, dacă butoaiele depozitate în Guntershausen sînt identice cu cele care au fost descoperite în Merzig în octombrie '91, și care între timp au fost transportate acolo.

La scurt timp au apărut și în Franța butoaie cu însemnele Fabricii de vopsele din Leipzig: în două locuri din Lothring (după informațiile pe care le deține organizația GREENPEACE) firma T.R.I. a depozitat, împotriva legii, mii de anvelope vechi și 168 de butoaie cu reziduuri din Leipzig.

De aceea, în ianuarie '92, Heinz Werner Helmcke, șef la T.R.I., a fost condamnat de către un tribunal francez la un an închisoare și la o amendă de 100 000 de mărci.

După GREENPEACE butoaiele urmau să fie transportate în România.

(Articol preluat din „Frankfurter Rundschau”, publicat în 20.03.1992)

„Ouăle de cucu” de la S. C. „INDES” S. A.

Iată „marfa” care a sosit la INDES S.A. (fosta INDEPENDENȚA): Peste 70 de butoaie cu grunduri și vopsele vechi, în parte uscate și 22 de butoaie cu pesticide. După etichetele care se mai pot descifra, conținutul se numește FLIBOL E 40 și conține ca substanță activă Trichlorfon. Proveniența este RDG-istă: VEB Leuna-Werke „Walter Ulbricht”, Secția Hirschfelde. Capul mortului și flacăra ne indică, că substanța este otrăvitoare și ușor inflamabilă. Butoaiele sînt ruginite, unele chiar sparte. Picură și emană un miros puternic, usturător. Specialiștii de la Agenția Mediului și de la Poliție care au luat niște probe pentru a fi analizate la laborator s-au plîns de mîncărime pe piele și de iritarea ochilor.

Cum a ajuns INDES-ul în posesia acestei comori? Conducerea firmei a încheiat diverse contracte — așa-zise „protocoale” cu faimoasa firmă sibiiană PINE-PARK, printre altele (vă amintiți de centrala pentru incinerarea deșeurilor?) și pentru „depozitarea temporară a unor vopsele aduse din Germania în vederea comercializării lor pe piața românească”. Asta era în ianuarie 1992. INDES-ul era la înghesuială cu un export în Rusia și avea mare nevoie de grunduri. PINE-PARK i-a oferit vopsele din import la prețul de 200 lei/kg, pe cînd vopselele din producția indigenă costau cam 800 lei/kg. Marfa a ajuns abia în martie la destinatar cu patru TIR-uri închiriate de la S.C. INTERCOM S.A. Tg. Mureș/Filiala Tîrnăveni. Butoaiele, plus 10 000 kg chit „și altele” au fost vămuite pe 19, 25 și 30 martie în curtea INDES-ului și depozitate tot aici, cu actele vamale în regulă, contra unei chirii lunare de 65 000 lei. Dar oare vameșii nu au simțit mirosul, nu au observat stadiul de degradare în care se aflau ambalajele? Se pare că au fost

legați bine la ochi, din moment ce nu au cerut firmei PINE-PARK certificatul de calitate sau buletinele de analiză a produselor, fără de care nu se poate comercializa nici un fel de marfă din import. Ba mai mult, pentru o parte din transport se pare că lipseau pînă și facturile externe ale furnizorului.

Bineînțeles că substanțele cărora le-a trecut de mult termenul de garanție (pe un butoi se deslușește, ștanțat, anul 1965!) n-au putut avea vreun certificat de export. Ele sînt considerate, în Germania deșeurii speciale, deosebit de periculoase, pentru care cel ce le deține plătește bani grei ca să scape de ele. Iar gunoierul care investește banii primiți, nu în distrugerea costisitoare a deșeurilor, ci în transportul lor ilicit peste graniță, câștigă binisori. Se poate presupune că PINE-PARK-ul s-a ales și el cu o sumă frumoasă în valută, înainte ca să înceapă mărcaș așa-zisă comercializare la Sibiu.

La sfîrșitul lunii aprilie, după ce cam zece butoaie de grund au fost vîndute către (sau prin) F.C. INTER la prețul de 160 sau chiar numai 100 lei/kg, directorul tehnic al INDES-ului și-a dat seama că-i imputată treaba și a anunțat poliția economică, care la controlul efectuat împreună cu direcția finanțelor a confiscat contravaloarea comercializării (numai 1 002 500 lei) vîrșind-o în contul bugetului public național și a sigilat restul de butoaie aflate sub pază în curtea fabricii (respectiv 44 417 kg, după cum reiese din constatarea organului de control).

Ce se va întîmpla în continuare cu „ouăle de cucu” de la INDES? Butoaiele au fost încărcate de șoferii mureșeni

(Continuare în pag. a IV-a)

Annemarie WEBER

MISTERIOASELE BUTOAIE DE LACURI CARE URMAU SĂ AJUNGĂ ÎN ROMÂNIA

• „GREENPEACE”: Firma T.R.I. are contract cu Bucureștiul pentru depozitare. • Ce s-a găsit într-un depozit din Kassel urmează să fie depozitat în România.

KASSEL, 19 martie. Cele 160 de tone cu reziduuri din producția de vopsele de la „VEB — Farben und Lackfabrik Leipzig” (Fabrica de vopsele și lacuri din Leipzig — întreprindere de stat — n.n.) care au fost depozitate la începutul lunii martie într-o hală din gara

Guntershausen — Kassel, au fost pregătite să fie transportate vineri (20 martie — n.n.) de către întreprinderea de prelucrare a deșeurilor din Hessen (HIM). Acest fapt a fost aflat la Guntershausen, de către Ministerul Mediului din Hessen. Cele 500 de butoaie, din care o parte sînt lovite și ruginite, au fost puse în siguranță, miercuri (18 martie — n.n.) de către Poliția din Kassel, iar depozitul a fost sigilat. Acțiunea Poliției a avut loc la sesizarea

FOTO 3: Pe etichetele lipite pe butoaie apar inscripțiile OTRAVA și INFLAMABIL.

FOTO 4: Primele două coloane de butoaie din cea stîngă a imaginii sînt cele 22 de butoaie suspecte. În butoaiele din următoarele patru coloane se presupune că sînt grunduri și vopsele. Butoaiele cu diluanți și lacuri se află pe coloana din dreapta imaginii.

Care este substratul acestui gen de „AFACERI”?

Pe plan internațional se preconizează stabilirea, pentru fiecare țară în parte, a unor limite a emisiunii în atmosferă a freonilor și bioxidului de carbon. Prin aceasta se urmărește protejarea stratului de ozon. În momentul depășirii, de către o țară sau alta, a acestor limite, ea urmează să întrerupă activitatea unor unități industriale poluante. Ca atare, interesul este ca pe diferite căi (de regulă nu prea onorabile) să fie trimise peste graniță, aiurea, cantități cît mai mari din reziduurile industriale care prin distrugere degajează noxe. ÎN EUROPA SÎNT CITEVA FIRME CARE SE OCUPĂ CU TRANZACȚIILE LEGATE DE DEPOZITAREA ȘI TRANSPORTUL REZIDUURILOR INDUSTRIALE. T.R.I. — ALTREIFENRECYCLING ESTE UNA DINTRE CELE MAI CUNOSCUTE!

PROCESUL LUI SOCRATE - *fragmente* -

După M.I. Finley, *Democracy, Ancient and Modern* (traducere de Mircea Ivănescu, controlul noțiunilor grecești, *Notă bibliografică și Scurt istoric al democrației ateniene de Nicolae Branga; în curs de apariție*).

★

Cei Treizeci de Tirani n-au rămas mult timp la putere. Când democrații i-au răsturnat după un scurt război civil, din nou, ei nu au pedepsit decât un număr mic dintre ei și au proclamat după aceea o amnistie generală, „prima din istorie”... Aceasta nu i-a ajutat cu nimic lui Socrate și procesul său a fost ultimul pe care am să-l studiez aici. Opinia publică îi asocia pe mulți dintre acești Treizeci de Tirani cu Socrate și cu intelectualii. Dar când el însuși a fost judecat în 399 (a. Chr. — n.n.), lucrul nu s-a produs pentru vreo acuzație politică și el nu a putut cere de a beneficia de amnistie.

Acuzația, citită în fața juriului de 501 membri la începutul procesului, era redactată în acești termeni: „Este adusă acuzația sub jurământ de către Meletos, fiul lui Meletos, din deme Pithos, contra lui Socrate, fiul lui Socrate, fiul Sofroniscăi, din deme Alopecce. Socrate este acuzat de a nu crede în zeii în care crede cetatea și de a introduce alte noi divinități. El este de asemenea vinovat de a corupe pe tineri. Pedepsa propusă este moartea”...

Aceasta nu vrea să spună că recente tulburări politice nu ar fi fost prezente în mintea multor jurați. Ar fi fost foarte ciudat să nu fi fost așa, dată fiind comunitatea foarte strânsă pe care o forma atunci Atena și extinderea tulburărilor. Însă Socrate nu era un revoluționar politic și el nu putea fi judecat drept lipsit de pietate sau blasfemiator în înțelesul pe care-l au de obicei aceste cuvinte. Procesul său nu pare să fi fost însoțit de vreun scandal popular, spre deosebire de mutilarea hermelor cu cincisprezece ani înainte. Condamnarea a fost obținută cu foarte puține voturi: 281 pentru, 220 contra. A fost totuși un vot de condamnare și trebuie să ne întrebăm cum a fost posibil ca 281 de judecători să-l condamne pe Socrate, un om atât de profund pios, drept vinovat de impietate.

Cheia problemei constă, cred eu, în acuzația de corupere a tinerilor. Care poate să fi fost semnificația ei? Nu se poate da un răspuns direct la această întrebare, căci Socrate nu a lăsat operă scrisă. Trebuie să ne formulăm ipotezele din scrierile prietenilor și discipolilor săi. Platon și Xenofon mai ales, și mărturisirile lor nu concordă între ele, nici chiar în privința dărilor de seamă despre procesul lui Socrate. Este posibil totuși să schițăm cu destulă certitudine fondul pe care se desprinde aceașă acuzație de corupere a tineretului și să evocăm climatul psihologic dominant în rîndul poporului.

În *Apologiile* lor (aceste dări de seamă mai mult sau mai puțin fictive ale pledoariei de apărare a lui Socrate, care au fost scrise în generația ce i-a urmat), Platon și Xenofon insistă a-

mindoi asupra rolului lui Socrate ca învățător al altora. Este un moment dramatic în *Apologia* lui Xenofon, acela în care Socrate, în plin tribunal, se întoarce spre Meletos pentru a-l sfida: „Numeste-mi un om pe care să-l fi corupt, pe care să-l fi făcut lipsit de pietate din pios cum ar fi fost înainte”. Meletos răspunde: „pot să-ți numesc pe cei pe care tu i-ai convins să-ți urmeze autoritatea ta mai degrabă decât cea a părinților lor”. „Da, răspunde Socrate, dar în materie de educație trebuie să se facă apel la experți, nu la rude. Către cine te-ai îndrepta dacă ai avea nevoie de un medic sau de un general, către părinții sau frații tăi, sau către cei care sînt cei mai calificați să cunoască lucrurile?”.

Acest schimb de replici, oricît de fictiv ar putea fi, oricît de simplu ar părea la prima vedere, vizează însăși inima problemei. Jumătate de secol mai înainte învățămîntul școlar în Grecia se

ei — dar ei aveau în comun o aceeași metodă de cercetare, care determina la anumiți discipoli o atitudine uimitor de nouă. Toate credințele și instituțiile, afirmam ei, trebuie să fie analizate rațional; și ele trebuie, dacă e necesar, să fie modificate sau respinse. Luat în sine, doar caracterul venerabil al instituțiilor nu ajunge pentru a le proteja; morala, tradiția, credințele și miturile nu ar trebui să mai fie transmise din generație în generație la modul automat, fără schimbare; ele trebuiau trecute prin sita rațiunii.

Inevitabil, asemenea învățături au inspirat multor oameni aversiune și neîncredere. Ca reacție s-a dezvoltat un fel de obscurantism. Într-unul din dialogurile sale, Menon, Platon face satiră acestei atitudini punîndu-l pe Anytos, cel mai important dintre acuzații lui Socrate, ca purtător de cuvînt al conservatorismului și al tradiționalismului orb. „Nu sofistii

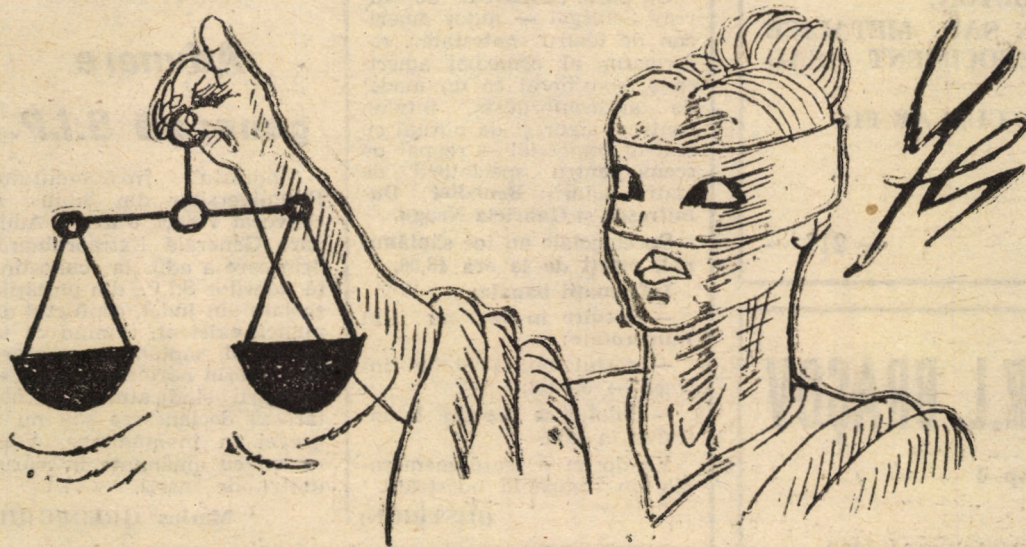
în domeniul politic luat în sens îngust, chiar dacă incluzînd aici și politica militară, marja pe care o avea libertatea de exprimare era foarte largă, nu numai în primii ani, ci chiar și în ultimii ani ai războiului peloponeziac, în momentul în care acesta începuse să evolueze prost pentru Atena. Cetățenii atenieni nu se temeau de criticile politice pentru că aveau încredere în ele, în propria lor experiență politică, în judecata lor, în autodisciplina lor, și de asemenea în șefii lor politici, protejați de anumite măsuri restrictive pe care le-am examinat deja. Ei și-au pierdut această stăpînire de sine mai ales în domeniul religiei și al moralei, dar și acolo, pot fi remarcate niște distingeri importante. Reacțiile publice depindeau, cel puțin în parte, de prilejul și de stilul de exprimare. Aristofan și ceilalți poeți comici erau liberi să glumească despre zeii cu o lipsă de respect care, în gura filosofilor și a

tate? Nu cunosc nici una. Că demos-ul a votat legea lui Diopetides în Adunare (acuza de impietate — n.n.), este, evident, și este la fel de adevărat că demos-ul în tribunele a votat un anumit număr de condamnări. Dar de unde venea inițiativa? Rolul jucat de Aristofan și de Anytos în afacerea Socrate ne face să ne gîndim că inițiativa venea de la elita intelectuală și politică a Atenei, cel puțin în egală măsură. Dacă acest lucru este exact, seria de procese de la procesul lui Anaxagoras pînă la procesul lui Socrate, trebuie să fie impunită conducătorilor democrației, cel puțin în egală măsură cît și celor conduși de ei, și nici chiar această concluzie nu ne duce prea departe, pentru că regimurile autocrate și oligarhice din istorie n-au arătat nici ele o toleranță excepțională față de idei...

O societate politică autentică, în care discuțiile și dezbaterile constituie o tehnică esențială, este o societate plină de riscuri. Este inevitabil ca, din timp în timp, dezbaterile să ajungă de la probleme de tactică la problemele esențiale, ca să se ajungă la o sfidare aruncată nu numai la adresa politicii de zi cu zi a celor care dețin puterea guvernamentală, ci și la adresa principiilor subiacente, și că este vorba de o sfidare fundamentală. Nu numai că este inevitabil, dar este și dezirabil. Este de asemenea inevitabil ca grupurile de interese care preferă statu quo-ul să reziste la această sfidare, recurgînd, între alte mijloace, la credințele, la miturile, la valorile profund înrădăcinate, simulînd frica, și chiar provocînd-o. Primejdiile sînt bine cunoscute; procesele de impietate nu constituie din această tactică decât una din manifestările posibile. „Prețul libertății este o vigilență veșnică”. Fără îndoială, dar, ca toate truismele, și aceasta oferă prea puține direcții de conduită. Vigilență împotriva cui? Un răsuns, am văzut aceasta, constă în a insista asupra apatiei politice, asupra omului politic ca erou. Am încercat să arăt că aici există un mijloc de a ne apăra libertatea, dar constrîngînd-o; trebuie să ne așteptăm la mai mult dintr-o întoarcere la conceptul clasic al „guvernării ca efort continuu pentru educarea maselor”. Vor mai exista erori, tragedii, procese de impietate, dar va putea de asemenea exista conversiunea, pornind de la un deziderat general, spre un sens autentic al comunității. Istoria libertății la Atena nu se rezumă pe de-a-ntregul la procesul lui Socrate.

Sibiu, 11 aprilie 1992

N.R. — Dacă învățătura lui Socrate rămîne un punct de referință în istoria gîndirii, tot astfel procesul și condamnarea sa pot fi, pentru orice epocă o chemare la necesare reflecții morale-politice. Și „epoca” noastră are, prin excelență, nevoie de așa ceva.

limita doar la materiile de bază: cititul, scrisul, aritmetica. Mai presus de acest nivel, nu există învățămînt în formă regulată și convenită, decât în ce privește muzica, atletismul, educația și pregătirea militară. Oamenii din generația lui Pericles și Sofocles învățau tot restul ducînd o viață activă în comunitate; cu prilejul meselor sacre, la teatru în timpul serbărilor religioase, în piața orașului, la ședințele Adunării, pe scurt, de la părinți și mai vîrstnicii lor. Or, Meletos repetă cu insistență, în versiunea lui Xenofon, că acolo trebuie să se facă aceasta.

Pe urmă, către mijlocul secolului al V-lea, a survenit o revoluție în educația elenă, care a avut centrul în Atena. Și-au făcut apariția învățătorii profesioniști, care erau numiți sofisti; ei ofereau pregătirea în retorică, filosofie și politică pentru acei tineri care aveau timpul necesar ca să studieze și mijloacele de a le plăti onorarii considerabile, fiii cetățenilor bogați, dintre care unii au sfîrșit prin a fi partizani activi ai loviturii de stat oligarhice în 411 și a celor Treizeci de Tirani în 404. Aceasta nu vrea să spună că sofistii ar fi fost toți antidemocrați sau că ar fi împărțit aceleași vederi politice — Protagoras, cum am văzut (*Euphorion*, anul II, nr. 9—11, Sibiu, 1991, p. 31), a formulat o teorie a democrației

sînt nebuni — îl face Platon să spună pe Anytos (92A — B) — ci mai degrabă tinerii care le dau bani și în-că și mai mult părinții care le dau pe mîna copiilor lor; dar mai mult decât toți aceștia, și încă cu mult, sînt cetățile care-i primesc, cînd ele ar trebui să-l alunge fără excepție pe orice individ care face o asemenea meserie, fie el cetățean sau străin”.

Ironia lui Platon este amără. Nu există baze suficiente pentru ca să putem accepta aceasta ca fiind o expunere fidelă a ideilor lui Anytos, dar existau desigur atenieni care gîndeau și vorbeau exact în termenii aceștia...

Dar n-am terminat cu ironiile. Pentru Platon, condamnarea lui Socrate simboliza caracterul pernicios al oricărei societăți deschise sau libere, și nu numai a unei societăți democratice. Și Platon, convins cum era de existența unor Absoluturi, și de obligația pentru stat de a realiza perfecțiunea morală a cetățenilor săi, a persistat toată viața în opoziția sa față de o societate deschisă. În ultima sa operă mai lungă, *Legile*, scrisă aproape o jumătate de secol după moartea lui Socrate, el a recomandat pentru recidiva la impietate, pedeapsa cu moartea (907 D — 909 D). „Platon l-a trădat pe Socrate”...

Bazîndu-ne pe experiența ateniană putem trasa cu îndreptățire anumite distincții.

sofistilor, ar fi dat materie pentru acuzații de impietate. Se va găsi explicația acestei deosebiri, cred, în faptul că glumele lui Aristofan se situau în interiorul conversațiilor sărbătorilor religioase (ca și glumele grosolane ale miracolelor medievale) în care comunitatea își celebra zeii, în vreme ce filosofilor nu mai glumeau în cadrul comunității, ei o atacau, sau cel puțin mulți credeau asta. Chiar și zeii rideau atunci cînd protagonistul Păcii lui Aristofan alegea un mare bondar drept vehicul pentru a se înălța spre lăcașul lor. Însă nimeni nu ridea cînd Anaxagoras susținea învățătura că Soarele era doar o piatră îndepărtată încălzită la roșu. Aceasta nu se mai spunea cu intenția de a face o glumă...

Generația războiului peloponeziac a fost martora unui asalt deslăntuit împotriva intelectualilor și împotriva libertății lor și care pare să se fi limitat la Atena, centrul cultural incontestat al lumii grecești. Cum ne putem explica acest paradox?

O explicație răspîndită printre istoricii moderni aruncă răspunderea asupra poporului, demos-ul, lipsit de instrucție, irațional, dotat cu o putere pe care era incapabil să o folosească cu simțul răspunderii, pradă găsită pentru demagogi. Există dovezi în sprijinul acestei teze care nu prezintă garanții în antichitate?

Mica publicitate

PIERDERI

● Pierdut filă CEC nr. 412440 B.A.N.A.G., aparținând Societății International Sibiu Trading. O declar nulă. (710)

VINZĂRI-CUMPĂRĂRI

„BRÎNDUȘA” SRL, vinde pe bază de programare: — congelatoare; combine frigorifice; frigider. Informații, telefon 44 33 95 și 55 00 14. (682)

● Vind 1 strunguleț (ABRIC); TV alb-negru; diferite tuburi cinescopice, aparat de măsură, 1 fotoliu, lustră 3 brațe. Telefon 41 68 81. (708)

DIVERSE

● ASOCIAȚIE, caută pentru bufet-magazin, vânzătoare cu responsabilitate, experiență, dinamică, curajoasă și prezentabilă. Vîrstă maximă, 35 ani. Curriculum vitae și informații, la Redacția ziarului „21 — Radical” — d-na Stănilă. Telefon 41 52 10, orele 9—15. (luni). (706)

● Transport marfă și persoane cu camioane — camioane, microbuze, capacitate 0,5 la 10 t. Relații la telefon 44 65 20. (MP)

● Efectuez transporturi persoane cu camion 10 tone. Telefon 48 14 40. (707)

● Vă invităm în Germania cu autocarul, în datele de 13, 21 și 31 mai. Preț 11 000 lei. Telefon 44 46 48. (666)

● Transport marfă cu dubiță de 1,5 t — preț negociabil — Pavel. Telefon 44 60 12. (684)

● TAVI REISEN transportă persoane și colete la Köln. Obține asigurare medicală. Telefon 92/43 11 57; 43 12 95. (680)

Convocare

Membrii P.N.T.C.D. din județ și comitetele de conducere ale organizațiilor comunale, orașenești și municipale sînt convocați pentru ziua de 10 mai 1992, ora 10, la sediul partidului din SIBIU, str. G-ral Magheru nr. 3, în vederea propunerilor de candidaturi pentru deputați și senatori.

Președintele Comitetului,
Gavril DEJEU

„OUĂLE DE CUCI”

(urmăre din pag. a II-a)

În Germania (probabil în orașul Merzig la granița cu Franța) din însărcinarea firmei TYRES RECYCLING INDUSTRIES, firmă cunoscută INTERPOL-ului datorită afacerilor sale ilegale cu deșeuri speciale. În martie, ziarele din Germania vîiau datorită unei descoperiri făcute de organizația ecologică GREENPEACE într-o hală a Bundesbahnhofului de lângă Kassel, unde erau depozitate vreo 700 de butoaie cu deșeuri speciale pentru a fi transportate... în România. Șeful firmei, Heinz Helmcke este pus sub urmărire penală pentru trafic ilegal de deșeuri, atît în Franța cît și în Germania. T.R.I.-ul este partenerul în afaceri al PINE-PARK-ului, concret al domnilor Schiopoae și Burtea, bine cunoscuți sibienilor de cînd lucrau ca ofițeri la Securitate. Acum cînd au fost prinși cu mița-n sac cei doi susțin că ei ar fi inocenți și că nemernic ar fi numai T.R.I.-ul și domnul Gabriel Jäger care a reprezentat firma în afacerile murdare din România. (Da, este vorba de multe afaceri și probabil mult mai mari decît cea descoperită la Sibiu!) Ei mai susțin că nu pot lua legătura telefonică cu partenerul străin și în orice caz le este imposibil să ducă marfa înapoi. Desigur, că doar nu vor să piardă cîștigul! (Oare la ce bancă din străinătate s-a depus?).

Din păcate pentru cei doi, România a aderat în 1991 la Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora. Conform articolului 9 din Convenție traficul ilicit se pedepsește ori cu reimpordul deșeurilor de către exportator ori cu distrugerea lor ecologică în termen de 30 de zile în costul părții care a greșit. Cum România nu are posibilitatea arderii deșeurilor la temperaturi mari, va trebui ca Procuratura, care a fost atenționată de către Agenția Mediului să solicite transportarea lor înapoi. Pină una alta, o substanță viscoasă picură zi și noapte pe asfaltul din curtea INDES-ului, mirosul este amestec de tare, mai ales cînd bate soarele de amiază. Un ciob de sticlă ar putea incendia tot depozitul.

Ancheta „O BOMBĂ ÎN CENTRUL SIBIULUI” continuă în numerele următoare.

Mickey Rourke în „ANUL DRAGONULUI”

Săptămîna viitoare la cinematograful ARTA, va rula filmul american „Anul Dragonului”, o producție „Columbia — E.M.I. — Warner”. Regia, Michael Cimino. În rolul principal celebrul Mickey Rourke.

Adunare generală S.I.P.

Sindicatul Învățămîntului Preuniversitar din Sibiu a convocat vineri, 8 mai o Adunare Generală Extraordinară, prin care a adus la cunoștință liderilor S.I.P., din unitățile școlare din județ, conflictul de muncă existent, urmînd ca la începutul săptămînii viitoare — conform normelor legale — membrii sindicatului să hotărască declanșarea sau nu a grevei în învățămînt. Vom reveni cu amănunte în ziarul nostru de marți.

Marius GHEORGHIU

of Nürnberg” (Procesul de la Nürnberg). După unificarea Germaniei, a luptat pentru salvarea studioului DEFA, declarînd: „studiourile unde am debutat și am intrat în viață trebuie salvate”. Conform dorinței sale, artista va fi înmormîntată la cimitirul Wildamorf — Berlin, lângă mama sa. Oficialitățile din Berlin au hotărît atribuirea numelui său, unei străzi din Berlin, îndreptată spre Babelsberg, locul unde erau studiourile UFA, unde a debutat „îngerul albastru”.

Mariana CHIRIAC

Unde mergem ?

SÎMBĂTĂ, 9 mai 1992

Teren Municipal, ora 10,30:
● Campionatul Județean de Atletism: juniori, tineret și seniori.

DUMINICĂ, 10 mai 1992:

Localitatea Turnu Roșu —
● Campionatul Județean de OINĂ.

● HANDBAL — divizia scolară — Sibiu, Sala Armatei, ora 8,30:

CSS SIBIU — CHIMIA RM. VÎLCEA

Divizia Școlară — Mediaș, ora 10:

CSS MEDIAȘ — CSS FĂGĂRAS

● FOTBAL

Teren Obor — ora 11 — fotbal feminin:

IDEX SIBIU — COLOROM CODLEA

Divizia A (m) — Teren Municipal, ora 18:

F.C. INTER SIBIU — UNIVERSITATEA CRAIOVA

★

N.R.: Federația Română de Fotbal a replanificat meciurile restante ale echipei F.C. Inter Sibiu, după cum urmează:

— SÎMBĂTĂ, 16 mai 1992, ora 18, Teren Municipal:

FC INTER — FC FARUL CONSTANȚA

— MIERCURI, 27 mai 1992, Bistrița:

GLORIA BISTRITA — F.C. INTER SIBIU

— MIERCURI, 10 iunie 1992, Timișoara:

POLI TIMISOARA — F.C. INTER SIBIU (M.B.)

S.C. „PRODCONSTRUCT,, S.A. SIBIU

(fost Șantier Buciumeni)

cu sediul în Sibiu,
str. Viile Sibiului nr. 1,
Telefon 41 48 93 sau 41 59 04

EXECUTĂ URMĂTOARELE LUCRĂRI:

- ÎMPREJMUIRI;
- PREFABRICATE DIN BETON;
- ȘARPANTE DIN LEMN SAU METALICE ACOPERITE CU AZBOCIMENT SAU ȚIGLĂ;
- CONFECȚII METALICE CUM AR FI:
 - grilaje;
 - panouri;
 - porți.
- TRANSPORTURI.

— 217 —

S.C. „FLORIO” S.R.L. BRAȘOV

Str. Calea București 74, SC.B. Ap. 1

Relații la telefon 921/4 19 77

Certificat de înmatriculare 108/103/16.01.1992

— NOU —

Funcționează în BRAȘOV Jocul de Ajutorare-Întrajutorare, cu 1 000 lei, se pot cîștiga 5 000 lei.

ACTIONILE SÎNT NELIMITATE:

● cu 2 000 lei se pot cîștiga	10 000 lei
● cu 3 000 lei se pot cîștiga	15 000 lei
● cu 4 000 lei se pot cîștiga	20 000 lei
● cu 5 000 lei se pot cîștiga	25 000 lei
● cu 6 000 lei se pot cîștiga	30 000 lei
● cu 7 000 lei se pot cîștiga	35 000 lei
● cu 8 000 lei se pot cîștiga	40 000 lei
● cu 9 000 lei se pot cîștiga	45 000 lei
● cu 10 000 lei se pot cîștiga	50 000 lei

Suma se va depune în contul 40.72.70.89. B.A. S.A. BRAȘOV, Oficiul Poștal 1.

Vă așteptăm!

(228)

PROGRAM

LUNI, 11 mai 1992

14,00 Actualități. 14,10 Calendarul zile. 14,20 Worldnet Usia. 15,20 Avangpremiera săptămînii. 15,40 Copiii noștri —

viitori muzicleni. 16,00 Casa și grădina. 16,30 Muzica pentru toți. 17,00 Actualități. 17,05 Emisiunea în limba maghiară. 18,35 Morții nenăscuți. 19,00 Studioul economic. 19,30 Desene animate: „Casa zburătoare”. 20,00 Actualități. 20,35 Tezaur. 21,00 Teatru TV: „Barbă albastră”. 22,25 Dosarele-istoriei. 22,55 Actualitatea sportivă. 23,20 Cronica Parlamentului ● Actualități. 23,50 Revista presei. 0,05 Confluente. 0,35 Închiderea programului.

„HISTRION TEATRAL STUDIO”

cu sediul în sala Teatrului de Păpuși, este un nou loc unde se face teatru ținîndu-se cont de bunul gust și exigența mereu crescîndă a publicului spectator.

Cu piesa „TIGRUL” de Murray Schisgal — autor american de teatru contestatar, reformator al comediei americane, considerat ca un model de anticonformism, într-un contract sigur și de durată cu teatrul comercial — reapar pe scenă pentru spectatorii de teatru actorii: Benedict Dumitrescu și Gabriela Neagu.

Spectacolele au loc săptămînal, marți de la ora 18,30.

Informații banale:

- locuire în sală nu sînt numerotate;
- costul unui bilet de intrare — 50 lei;
- biletul se procură la intrarea în sală.

Vă dorim o seară memorabilă în compania noastră!

(HISTRION)

TULBURĂRI TADJICE

Dușanbe — 7.05. — În capitala Tadjikistanului, radioteleviziunea, aeroportul și palatul prezidențial au fost ocupate de opoziție. Un „consiliu al revoluției” a anunțat că stăpînește situația și că forțele militare guvernamentale au trecut de partea opoziției, în fruntea căreia se află Partidul Renașterii Islamice și care propune un guvern de coaliție. Cît despre soarta președintelui Nabiev, nu se cunoaște decît că a părăsit clădirea parlamentului unde era refugiat. Protestele opoziției începuseră luna trecută, iar picătura care a umplut paharul, a constituit-o alegerea președintelui, considerată de opoziție ca o alegere abuzivă.

ZBORUL ÎNGERULUI ALBASTRU

Miercuri — 6 mai, a trecut în neființă, la Paris, artista de cinema Marlene Dietrich (n. 27.12.1900, Küstrin, Weimar). Și-a început cariera la sfîrșitul anilor '20.

Regizorul german Josef von Sternberg, a lansat-o ca o blondă senzuală în filmul „Der blaue Engel” (Îngerul albastru) — interzis în 1930 copiilor. A fost distinsă și frivola doamnă din „Judgement